

Våta marker

26 maj - 8 juli 2018

Alma Heikkilä, Gideonsson/Londré, Ada Kästel, Nancy Holt & Robert Smithson, Nisrine Boukhari, Katja Seitajoki & Tomas Björkdal

Utställningen *Våta marker* fortsätter Art Lab Gnestas undersökning av träsket som vi ägnat oss åt de senaste åren tillsammans med bland andra konstnärer, naturvetare och Gnestas unga. Detta är den andra upplagan av Träskbiennalen - en utställning som återkommer vartannat år. Om den första (2016) ställde frågan *Vad kan träsket vara?* vill denna upplaga närma sig ett förslag.

I en tid karakteriserad av pågående och potentiella ekologiska katastrofer är det nödvändigt att staka ut en ny riktning. Mänskligheten måste bättre lyssna till överlappningarna och likheterna mellan allt som lever. Många konstnärer har under en tid varit upptagna med dessa frågeställningar, och i centrum finns ofta ett ifrågasättande av det mänskliga perspektivet - en dominans som redan utrotat många andra livsformer.

Filosofen Donna Haraway har skrivit om hur vi behöver kultivera idén om ett släktskap mellan allt levande, utifrån begreppet "kin".

I think that the stretch and recomposition of kin are allowed by the fact that all earthlings are kin in the deepest sense, and it is past time to practice better care of kinds-asassemblages (not species one at a time). Kin is an assembling sort of word. All critters share a common "flesh," laterally, semiotically, and genealogically.¹

Alma Heikkiläs installation *Mikrobiota* gestaltar människans varande som djupt sammanvävt med en omgivande natur; mikroorganismerna som vi kulturellt föreställer oss som något separat, något möjligtvis ohygieniskt, egentligen är förutsättningen för våra liv. Dessa mikroorganismer, såsom mögel, återkommer också i Gideonsson/Londrés video *Monsunbiblioteket*, som ställer frågan om hur en blöt våtmarkstid påverkar bevarandet av mänskliga spår, mänsklig kultur.

Men om vi ger oss in i den, våtmarken? Nancy Holt och Robert Smithsons video *Swamp* kom redan 1972, och består i ett försök att guida varandra genom den otillgängliga och oberäkneliga miljön. Det mänskliga perspektivet må göra anspråk på att vara dominant, men det är obönhörligen begränsat. I Ada Kästels video *Transdjuret* reflekteras upptäckten av den egna kroppen som sammankopplad med en större organisk väv.

Inom ramen för utställningen och det långsiktiga projektet *Swamp Storytelling* presenterar vi också Katja Seitajoki och Tomas Björkdals ljudvandring *Kärrkosmos*, på plats ute i kärret vid Marksjön i Gnesta. Under utställningens vernissage serverar Nisrine Boukhari besökarna specialkomponerade drinkar som de betalar för med en dikt.

Karakteristiskt för många av våra projekt är hur vi bjuder in andra att delta, medverka och samproducera. På monitorn inne på toaletten visar vi vårt samarbete med åk 8 i Gnesta Waldorfskola. Efter gemensamma samtal om träsket utvecklade eleverna en handkoreografi för våtmarksmiljö, inspirerad av tidigare kalejdoskopiska undersökningar.

Våta marker är en del av Art Lab Gnestas utforskande av våtmarken som pågått sedan 2014, och ett sätt för oss att bjuda in andra till att göra träsket till släkt. Att ta med sig den mänskliga kroppen ned i träsket med sina pågående nedbrytningsprocesser, sin kakofoni av röster, sitt sugande, konserverande, suddiga djup. Att göra sig medveten om hur den mänskliga kroppen är en organism bland organismer, och att våra försök att frigöra oss från det är fåfänga, för att inte säga förödande. Vi tror att våtmarken kan lära oss det.

Caroline Malmström, curator

Utställningsgrupp: Sebastian Dahlqvist, Emanuel Hallklint, Signe Johannessen, Caroline Malmström, Peter Olsén, Erik Rören.

¹ Haraway, Donna - Anthropocene, Capitalocene, Plantationocene, Chthulucene: Making Kin, Environmental Humanities, vol. 6, 2015

Transdjuret - Ada Kästel, 2018

Transdjuret är en filmad performance som utgår från konstnärens erfarenheter av sin transition. Vi ser transdjuret sitta och tugga på kaveldun i en blöt dikesren, med en mantel knuten av säv som vuxit i diket. Säven är också materialet i den handvävda dyna betraktaren sitter på, inspirerad av en japansk tatami-matta som traditionellt används som underlag både i hushåll och för kampsport.

I den lilla våtmarken som utgör diket reflekteras upptäckten av den egna kroppen, en upptäckt av hur en människans kropp är sammanlänkad med allt levande omkring den.

“Jag kapitulerar under kroppens verklighet. Sjunker ner i den här fysiska klumpen som är jag. Den här kroppen vars tarmrörelser är lika viktiga som dess tankar eller de ord som formas av stämbanden.

I transitionen får jag vara denna kropp. I transitionen är jag detta djur. Ett djur bland andra djur. En kropp förenad med andra kroppar.

En kropp som bär andra kroppar i sig. En kropp som blir buren av andra kroppar. Jag är denna massa av celler vars liv beror på inandandet av slaggprodukten från andra cellmassor. Mina slaggprodukter är en förutsättning för andras liv.

I transitionen blir jag den könsvarelse jag är och alltid har varit. I transitionen flyter mitt könsvara upp till ytan på en kropp utan in eller utsida. Kön som fysisk realitet för en kropp utan fram eller baksida.”

UNDER UTSTÄLLNINGEN

Kärrkosmos

Kärrkosmos är en interaktiv föreställning, ett ljudlandskap som bubblar av surt vatten, lukter och skiftande färger som tar plats i en våtmark. Genom att kamouflera sig i kärret får deltagaren undersöka flora och fauna samt träskets alla mystiska ljud och rörelser. Vi frågar oss om man, genom att kamouflera sig som ett djur, en insekt eller en växt, kan närma sig naturen och utmana de perspektiv som ger människan herravälde över naturen. I en tid av klimatutmaningar förenar vi konstnärliga, vetenskapliga och filosofiska perspektiv i en koreograferad ljudinstallation.

Föreställningen presenteras den 27 maj och 26 augusti i Marksjön den i Gnesta där publiken får ta del av verket med hörlurar. Ta med stövlar!

En Arena Baubo produktion i samarbete med Art Lab Gnesta och UngaTur.
Med stöd av Kulturrådet och Stockholm Stad.

Idé och regi: Katja Seitajoki. *Kompositör:* Tomas Björkdal. *Text:* Katja Seitajoki och Eva Wichman.

Medverkande: Katja Seitajoki, Per Sacklén och Tomas Björkdal.

Prose & Poetry Bar - Nisrine Boukhari

Under utställningens vernissage serverar Nisrine Boukhari besökarna specialkomponerade drinkar som de betalar för med en dikt. I samarbete med AllArtNow.

WC

Handkoreografi - Eleverna från Gnesta Waldorfskola

Video, 6 min

På monitorn inne på toaletten visar vi vårt samarbete med åk 8 i Gnesta Waldorfskola. Efter gemensamma samtal om träsket utvecklade eleverna en handkoreografi för våtmarksmiljö, inspirerad av tidigare kalejdoskopiska undersökningar. Elever: Linus Borin, Albin Hagberg, Mira Königsson, Joselanny Mercedes Mora, Marcus Rantanen, Saga Sahlberg, Klara Sederholm.

Mikrobiota - Alma Heikkilä, 2016

Bläck, växtpigment, rislim och akryl på polyester, plywood, gips, bomull

Mikrober (mikroorganismer) är t ex bakterier, alger, svampar som finns överallt bland det som lever och spelar en viktig roll i olika ekosystem. De är inte möjliga att se för blotta ögat men tack vare sina immunologiska, hormonella och metaboliska funktioner är de med att göra människan till det vi är. Inte minst verkar de för att upprätthålla de naturliga kretsloppen som nedbrytare, i våtmarken men också i våra tarmsystem.

Alma Heikkilä arbetar med gestalta hur människan är en del av en större materiell väv. Hennes arbeten handlar om hur våra kroppar är befolkade av olika former av liv och att detta är viktigt att göra sig påmind om i en omvärld som verkar sakna bilder av de ekologiska förändringar vi står i, och inför. Installationen Mikrobiota består av ett antal objekt kring en stor målning där konstnären ser de organiska och icke-organiska materialen som medskapare till olika rörelser och lager. Genom att kombinera små och stora perspektiv ifrågasätter hon att det mänskliga perspektivet alltid dominerar det icke-mänskliga, och får betraktaren att reflektera över den egna kroppens relation till den omgivande materiella verkligheten.

Monsunbiblioteket - Gideonsson/Londré, 2018

Video, 13 min

2017 reste konstnärduon Gideonsson/Londré till Coorg i Indien som en del av Art Lab Gnestas residencyutbyte Swamp Storytelling. De kom dit med ett intresse för kronobiologi, en falang av biologin som studerar organismers reaktioner på tid. När monsunen drog in över regnskogen hamnade de i samtal med Maya Goel som fascinerades över att konstnärernas medtagna exemplar av boken *The Waves* av Virginia Woolf var utgiven redan 1933. I regnskogen skulle boken för länge sedan varit förstörd, nedbruten, dekomposterad och bortglömd. Det blev starten på *Monsunbiblioteket*.

Monsunbiblioteket handlar om hur böcker bryts ner av fukt, utifrån ett familjebibliotek i den indiska regnskogen och konservatorsenheten på Kungl. Biblioteket i Stockholm. Verket utforskar klimatets inverkan på tid, när allting möglar och flyter samman. En annan historieskrivning, i en våtmarkstid."

Swamp - Nancy Holt & Robert Smithson

1971, 6 min, ljud, 16mm film

Filmen *Swamp* tar oss med till ett lerigt träsk i New Jersey, USA. Här får vi genom en skakig kamera följa konstnären Nancy Holts försök att navigera i träsket genom att omsätta kollegan Robert Smithsons instruktioner till rörelse och möta omgivningen genom den handhållna Bolexkamerns öga. Perceptionen är begränsad och rumsuppfattningen förskjuts när hon på detta vis tar sig fram i det till synes ändlösa landskapet. Ljudet av vinden, vassen som knäcks och stövlar som sjunker ner i träskets djup för att åter dras upp möter bilder av vass och dy. Holt rör sig djupare in i träsket och är snart helt omsluten av den höga vassen. Smithsons instruktioner om att röra sig framåt i en rak linje är svåra att följa, inte minst i ett träsk - en plats som med sin mjuka, fuktiga och ständigt föränderliga karaktär - erbjuder få raka linjer att följa. Filmen spelades in i New Jersey 1971, samtidigt som Vietnamkriget fortfarande rasade och har diskuterats utifrån de likheter dessa miljöer har.

